

Wie heeft hier de regie?

Regie bij de cliënt vanuit het eerstelijns perspectief

Henriëtte van der Horst

UNO symposium 2018

Amsterdam UMC
Locatie VUmc

Disclosure H.E. van der Horst

- Geen banden met farmaceutische industrie of andere commerciële partijen.
- Diverse subsidies van ZonMw (NPO) en andere subsidieverstrekkingen

Wat komt er aan de orde?

- Wat is regie?
- Wat vindt de overheid, wat vinden ouderen?
- Wat houdt regie in de eerste lijn in?

1. Wat is regie?

Wat is regie?

1. (theater, film, tv) inhoudelijke, artistieke leiding
2. coördinatie, sturing, leiding (de regie kwijt zijn, geen overzicht meer hebben, de zaak niet meer in de hand hebben)
3. (België) openbaar nutsbedrijf: Regie der Gebouwen

Bron: van Dale online

Beleidsmakers

‘Iedereen is primair zorgverlener van zichzelf: de mogelijkheid hebben om meer over ziekte en gezondheid te leren en (meer) de regie te nemen over zorg en welzijn.’

Beleidsmakers

Nadruk ligt op zelfredzaamheid, op eigen verantwoordelijkheid, op participeren...

Een paar onthutsende gegevens

- 2,5 mio laaggeletterden 16 jr e.o. (Rekenkamer 2016)
- bijna 1 op 3: lage gezondheidsvaardigheden (HLS-EU, 2015)
- 48% heeft problemen met eigen regie over ziekte en gezondheid, heeft ondersteuning nodig (Nijman 2014)

Ons feilbare denken

- Zelfs onder ideale omstandigheden is denken nog geen doen
- Bij opeenstapeling van problemen neemt vermogen om verstandige beslissingen te nemen snel af

Weten is nog niet doen

- Redzaamheid i.p.v. zelfredzaamheid
- Focus op inschatten van ‘doenvermogen’
- ‘Doenvermogen’ is beperkt te trainen

De zorgagenda van de RVS

Kernopgave 6:

Participeren naar eigen maatstaven

‘Hoe kan de overheid, in haar ambitie om mensen naar vermogen te laten participeren, voldoende ruimte laten aan ieders eigen kijk op meedoen en meebeslissen?’

Beleidsmakers

Vraag: hoe zit dat met verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid?

Recente uitspraak tuchtcollege:

Huisarts nam te weinig regie: had op

‘indringende wijze’ afspraken moeten ‘afdwingen’.

Ouderen

Nationaal Programma Ouderenzorg

Doelstelling

Behoud van functioneren, bevorderen zelfredzaamheid & regie over eigen zorgproces bij kwetsbare ouderen

Nationaal Programma Ouderenzorg

Werkgroep van ouderen, mantelzorgers en
zorgverleners:

Wat betekent regie?

Nationaal Programma Ouderenzorg

Regie volgens zorgverleners

- Meebeslissen over behandeling, wel/niet opname, wel/niet verwijzen ...
- Zoveel mogelijk zelf doen (wassen, aankleden, koken)

→ autonomie

Regie volgens ouderen

- Beslissen hoe laat je opstaat en naar bed gaat, wat je bij je ontbijt krijgt ...
 - Beslissen waar je je schaarse energie aan besteedt
- Autonomie

Conclusie

Regie volgens zorgverleners

≠

Regie volgens ouderen

Voor ouderen is belangrijk

- Regie houden in dagelijks leven
- Meebeslissen over wanneer wat gebeurt en hoe dat gebeurt
- Arts als deskundige kunnen vertrouwen → geen ingewikkelde medische beslissingen, wel consequenties voor dagelijks leven

Wat betekent regie over je eigen zorgproces?

Waar mogelijk en waar ouderen dat willen

- Meebeslissen over welke zorg gewenst is en welke zorg gegeven wordt;
- Meebeslissen over hoe, op welke momenten en in welke vorm die zorg gegeven wordt.

Regie over je eigen zorgproces

Klinkt goed...

Maar in de praktijk lastig vorm te geven!

Heel belangrijk!

- Luisteren
- Niet bedisselen
- Samenspraak

Ook belangrijk

- Valt er iets te kiezen?
- Keuzeruimte: moet duidelijk zijn → concrete keuzemogelijkheden aangeven
- Geen keuzeruimte: niet suggereren dat die er wel is, moet dus ook duidelijk zijn!

Huisartsen

‘Versterking van de coördinatie en gidsfunctie van de huisarts voor alle patiënten die dat nodig hebben, met name de groeiende groep kwetsbare ouderen en kinderen en mensen met meerdere chronische aandoeningen.’

Ambitie nr. 6 toekomstvisie huisartsen 2022

Regiefunctie van de huisarts?

- Groeiend aantal spelers in een complex, onoverzichtelijk speelveld
- Relevante informatie ontbreekt vaak
- Commitment van alle betrokkenen?

Regiefunctie van de huisarts

- Overzicht proberen te houden: welke zorg heeft iemand nodig, welke zorg krijgt iemand
- Signaleren dat regie ontbreekt
- Waar mogelijk regie nemen of 'uitbesteden'

Regie van de patiënt faciliteren

- De tijd nemen
- Luisteren: wat wil je, wat kun je?
- Niet bedisselen, maar ook niet afschuiven

→ Samenspraak!

De drie goede vragen

- Wat zijn mijn mogelijkheden?
- Wat zijn de voordelen en nadelen van die mogelijkheden?
- Wat betekent dat in mijn situatie

Vragen?